

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Gyurta Tibor Roland ügyvéd által képviselt felperesnek Tóthné dr. Rakó Erzsébet jogtanácsos által képviselt **Közép-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság** (1081 Budapest, Fiumei út 19/A.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 22. napján kelt 36. P. 23.071/2009/9. számú ítélete ellen a felperes 2010. július 9. napján 10. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az állam javára az adóhatóság felhívására az ott írt időben és módon fizessen meg 10.000 (tízezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2009. május 29. napján előterjesztett keresetlevelében a Ptk. 339. § (1), 349. § (1) és 355. § (3) bekezdéseire hivatkozva kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2009. június 1. napjától havonta előre minden hónap 5. napjáig 6.086 Ft járadék megfizetésére, és 2007. április 20. napjától a lejárt 25 hónapra számított összesen 152.150 Ft elmaradt járadék törvényes késedelmi kamataival együtt történő megfizetésére. Előadta, hogy 2007. január 9. napján igénybejelentő nyomtatványon kérte előrehozott öregségi nyugdíjazását, és ekkor hivatkozott a Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 37-05662/2003/0032 számú határozatára, amely szerint "....." és "...." napja közötti időszakra 30 év 130 nap az elismert szolgálati ideje. Az alperes tájékoztatása arról szólt, hogy 2007. április 12. napjával történő nyugdíjazás esetén 18 %-os csökkentéssel lesz jogosult az előrehozott nyugdíjra. Ezt a feltételt elfogadta, és 2007. február 12. napjával a munkáltatójánál kezdeményezte köztisztviselői jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését. Az alperes 2007. november 13. napján meghozott 37-00206/2007/29. számú határozata a nyugdíját 24 %-kal csökkentett mértékkel állapította meg arra hivatkozással, hogy "X" európai uniós csatlakozása miatt az ottani munkaviszonya nem ismerhető el. A határozat elleni fellebbezését az alperes igazgatója 37-00206/37. (helyesen: 37-00206/2007/34.) számú határozatával elutasította, és a bírósági felülvizsgálat sem vezetett eredményre, mert a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2008. november 6. napján meghozott 11. M. 2254/2008/3.

számú ítéletével a keresetét elutasította. Az ítélet azonban utalt arra, hogy téves tájékoztatás miatt kárigénnyel élhet. Állította, hogy ha a 24 % mértékű csökkentésről kellő időben tudomást szerez, nem szünteti meg a köztisztviselői jogviszonyát, nem kezdeményezi nyugdíjazását. Döntését az alperes hibás és nem kellő időben korrigált tájékoztatása alapján hozta meg, melyből anyagi kára keletkezett, mert a 24 és 18 %-os csökkentés között 6.086 Ft a különbség, ennyivel kevesebb lett a nyugdíja. Másodlagosan a keresete alapjául a Ptk. 6. § (1) bekezdését jelölte meg, mert az alperes téves tájékoztatása alapján kérte a nyugdíjazását, szolgálati viszonyának megszüntetését, és mindez olyan helyzetet teremtett, amely utóbb már nem állítható helyre. A téves tájékoztatást a munkaügyi bíróság ítéletében írtak alapján „ítélt dolognak” minősítette.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Tagadta, hogy 2007. január 11. napján kelt irata téves tájékoztatásnak minősülne. A felperes csak csökkentéssel volt jogosult az előrehozott öregségi nyugdíjra. A tájékoztatás érdeme erre vonatkozott. Az irat tartalmazza ugyan a csökkentés mértékét is, amit a rendelkezésére álló adatok alapján határozott meg, de abból a nyugellátás várható összegére nem vonható le következtetés. Érthetetlennek minősítette, hogy a 18 %-os csökkentés a munkaviszony megszüntetésére indította a felperest, a 24 %-os csökkentés ismeretében viszont nem szüntette volna meg a munkaviszonyát. A nyugellátás megállapítása az ügyfél kérelmére történik, és a kérelem benyújtásakor az ügyfél nem lehet tisztában a megállapítandó ellátás összegével, hiszen a nyugdíj kalkulációja meglehetősen összetett szabályrendszert alkot. Az eljárás során a hatóságnak nem feladata az ügyfél tájékoztatása a nyugellátás várható összegéről. A nyugdíj összegéről az ügyfél az ellátást megállapító határozatból szerezhet tudomást. Álláspontja szerint a felperes a munkaviszony megszüntetését nem a nyugellátás összegétől, hanem a nyugellátásra való jogosultságtól tette függővé. A bíróság mérlegelési jogkörébe sorolta annak a felperesi előadásnak a megítélését, hogy a munkaviszonya fenntartását a 77.088 Ft összegű nyugdíj érdemben befolyásolta volna, míg a 83.000 Ft nyugellátás egyáltalán nem befolyásolta. Tagadta, hogy olyan magatartást tanúsított volna, amely kártérítési felelősségét megalapozná, hogy a felperest a polgári jog fogalmai szerint kár érte volna. Vitatta az összecszerűséget is, mert 18 %-os csökkentés mellett a nyugdíj 81.899 Ft lett volna, a 77.088 Ft-hoz képest a különbség 4.811 Ft. A felperes 2007. április 12. napján kelt levele alapján megállapítható, hogy tájékoztatást kapott a 2007. január 1. napjával bekövetkező változásokról, és hogy a "x" hatóság megkeresése szükséges az uniós előírásoknak megfelelő szolgálati idő igazolásához. Az igazolás többszöri megkeresés eredményeként 2007. október 31. napján érkezett be, ezért nem volt módja a korábbi tájékoztató iratban foglaltak korrigálására. A Ptk. 6. §-a alkalmazása körében az alperes részéről a szándékosság hiányzik. A próbaszámítások során megjelölt 93.000 Ft nem a felperest megillető nyugdíj összege volt, hanem az elméleti nyugdíj összege, ami a felperest akkor illette volna meg, ha az összes szolgálati idejét Magyarországon szerzi meg. A nagyobb arányú csökkenés oka az volt, hogy a "x" fél az "..." és "..." napja közötti időt nem igazolta le szolgálati időként.

A Fővárosi Bíróság 2010. június 22. napján meghozott 36. P. 23.071/2009/9. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy a Magyar Állam külön felhívására fizessen meg 7.000 Ft illetéket.

A Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdéseinek ismertetését követően rámutatott, hogy a felperes a rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette, továbbá, hogy a kártérítési felelősség általános feltételei közül a Pp. 164. § (1) bekezdése folytán a felperesnek, a károsultnak kell azt bizonyítani, hogy az alperes felróható magatartásával összefüggésben kára keletkezett, és az milyen összegű, míg mentesülése érdekében az alperes bizonyítási terhe arra terjedt ki, hogy a tőle elvárható gondossággal, a jogszabályok betartásával járt el. A Ptk. 6. §-ára alapított követelés esetén a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes szándékos magatartásával összefüggésben érte kár, és részéről az önhiba kizárt. Az nem volt vitás, hogy az alperes 2007. január 11. napján tájékoztató levelet bocsátott ki, ami a felperest az előrehozott öregségi nyugdíjra tekintettel 18 % mértékű csökkentésről informálta. Azzal, hogy ez csak egy tájékoztatás volt, a felperesnek is tisztában kellett lennie, hiszen nem érdemi határozatot, hanem az irat tartalma és megjelenési formája szerint is csak tájékoztatást kapott. Ezt az iratot a határozatra jellemző jogkövetkezményekkel akkor sem lehet felruházni, ha a felperes utóbb - állítása szerint - a tájékoztató iratra alapította nyugdíjaztatását. E körben értékelte, hogy 2007. január 1. napjától "X" az Európai Unió tagja lett, az addig alkalmazott jogszabályok megváltoztak, a korábban 40 évig alkalmazott "x" -"x" szociálpolitikai egyezmény 2006. október 31. napjával hatályát veszítette. Ennek azért is tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság, mert a felperes már 2003-ban megkérte a szolgálati idő elismerését, és ekkor a Romániában eltöltött munkaidejét még a "x"- "x" szociálpolitikai egyezmény figyelembevételével számolták el. Az időközbeni jogszabályváltozások a nyugdíjszámítást is befolyásolhatták, és erről a felperes is tudott vagy tudnia kellett, minthogy tájékoztatták arról a körülményről, hogy a "x" hatóság megkeresése indokolt az uniós előírásoknak megfelelő szolgálati idő visszaigazolása céljából. Az alperes - amint a felperes a nyugdíjazási szándékát bejelentette -, elkezdte az ügyintézés, már 2007. január 29. napján megkereste a "x" hatóságot, majd még két ízben sürgetést közölt. Nem róható az alperes terhére, hogy a "x" fél az ügyintézési határidőt lényegesen túllépte. Az alperes csak a "x"iai visszaigazolás beérkezése, 2007. október 31. napja után hozhatott határozatot, amely már a korábbi tájékoztatáshoz képest nem 18, hanem 24 %-ban állapította meg a csökkentés mértékét. Ennek pedig az volt az oka, hogy a "x" hatóság az "... " és "... " napja közötti időt nem ismerte el szolgálati időként. Az alperes tehát az irányadó jogszabályok alapján hozta meg a határozatát, az pedig nem róható terhére, hogy időközben a jogszabályok megváltoztak, illetve a "x" fél másként számolta el a szolgálati időt, továbbá, hogy a felperes a magyarországi szolgálati ideje alapján nem szerzett jogosultságot még a csökkentett előrehozott öregségi nyugdíjra, melyre tekintettel a két országban szerzett szolgálati idő összeszámításával kellett az előrehozott nyugdíj iránti kérelmét elbírálni, ami viszont nagyobb mértékű levonást eredményezett. Nem bizonyította a felperes azt sem, hogy az alperes tájékoztatásában foglaltaktól tette függővé a nyugdíjazását. A tanúként kihallgatott alperesi alkalmazott elmondta, hogy a felperesnek (és vele

együtt eljáró házastársának) részletes tájékoztatást adott még arról is, hogy ha nem 2007. áprilisában, hanem december 31. napjával történik a nyugdíjazása, úgy az számára lényegesen kedvezőbb csökkentést eredményezett volna. A felperes ennek ellenére döntött a 2007. áprilisi nyugdíjazási kérelem mellett. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes felróható módon, a jogszabályokat megszegve gyakorolta volna államigazgatási jogkörrel kapcsolatos feladatait, és ezzel összefüggésben kárt okozott. A Ptk. 6. §-ára alapozott jogcímmel kapcsolatban pedig kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy ez esetben tényállási elem a szándékos magatartás, amely a jóhiszemű személyt olyan magatartásra indítja, amelyből őt önhibáján kívül éri károsodás. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes szándékosan nyújtott téves tájékoztatást. Az önhiba hiánya sem állja meg a helyét, hiszen a felperes időközben megismerve és tudomást szerezve "X" uniós csatlakozására tekintettel bekövetkező jogszabályváltozásra, körültekintőbben eljárva elkerülhette volna a károsodását. Ezen indokok mellett a felperes keresetét alaptalannak találta és elutasította. Az alperes javára perköltséget nem állapított meg, mert részéről nem volt költségigény. A le nem rótt illetékről a 6/1986. (VI. 16.) IM rendelet 15. §-a alapján határozott.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, kereseti kérelmének történő helyt adást és az alperes perköltség megfizetésére történő kötelezését kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytelenül állapította meg, abból helytelen jogi következtetésre jutott, és a jogszabályt is tévesen alkalmazta. Az elsőfokú ítélet szerint nem bizonyította, hogy az alperesi tájékoztatás tartalma alapján döntötte volna el az előrehozott nyugdíjazás iránti kérelmét. Egyértelműen megállapíthatónak minősítette, hogy kifejezetten az alperesi tájékoztatás tartalma, miszerint 18 % mértékű csökkentés várható, indította arra, hogy köztisztviselői jogviszonyát megszüntesse. Ezt saját nyilatkozata, házastársa tanúvallomása és a munkáltatójánál a köztisztviselői jogviszony megszüntetése tárgyában keletkezett iratok bizonyítják. A csökkentés 18 %-os mértékét a perben tanúként is meghallgatott ügyintéző megerősítette, és így került kalkulálásra a nyugdíj várható összege 93.000 Ft-ban, melynek "x"iai része, mint kiderült később 11 % (kb. 10.230 Ft), és ezt az összeget levonva a magyar résznek legalább 82.770 Ft-nak kellett volna lennie, szemben a megállapított 77.088 Ft-tal. Ebből a szempontból tehát a "x"iai rész irreleváns. Kizárólag a magyar részre nézve kérte a kártérítési összeg megállapítását, hiszen joggal hihette, hogy az nem lehet kevesebb 82.000 - 83.000 Ft-nál. Ezt a tájékoztató irat és az azt követő ügyintézői kalkuláció is megerősítette. A végső határozatig fel sem merült annak a gondolata, hogy a magyar rész kevesebb is lehet, hiszen erre az alperestől semmiféle valószínűsítő információt nem kapott. Mivel a felperes nem ért a nyugdíjszámításhoz, ezért fordult az alpereshez, mint a szakértelemmel rendelkező hatósághoz. 2007. január 5. napján, amikor az öregségi nyugdíj kérelmét benyújtotta, az alperest teljes körűen tájékoztatta mind a magyarországi, mind a "x"iai munkaviszonyáról. Az alperes nyilvánvalóan jogszabálysértő tájékoztatást adott, amit még azzal is tetézett, hogy a jogszabálysértő tájékoztatás alapján kért a felperestől elfogadó nyilatkozatot. A tájékoztató irat érdemi információt tartalmazott, a felperes joggal bízott annak helyességében, és alapította arra a nyugdíjaztatási

kérelmét, továbbá hozta meg a köztisztviselői jogviszony megszüntetésével kapcsolatos döntését. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte, hogy károkozás nem történt azáltal, hogy 18 helyett 24 % mértékű csökkentéssel vált jogosulttá az előrehozott nyugdíjazásra. Ha a 24 %-os csökkentésről kellő időben kap tájékoztatást, nem szüntette volna meg a köztisztviselői jogviszonyát, nem kezdeményezte volna nyugdíjazását. De, ha az alperes a korrigált tájékoztatását időben közli, úgy a munkáltatója tovább foglalkoztatta volna, és ezáltal a kár elkerülhető lett volna. De a 24 % mértékű csökkentésről már a felmentési idő lejárta után értesült, így köztisztviselői jogviszonyát nem tudta helyreállítani. Az elsőfokú bíróság az alperes felróható magatartását nem találta bizonyítottnak, de figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes jogellenes és felróható magatartását támasztja alá egyebek mellett az, hogy a "x"iai nyugdíjbiztosítási szervhez küldött megkereséseiben három alkalommal is hibás adatot közölt. A helytelen adatközlés miatt a "x"iai megkeresés jelentős mértékben elhúzódott. A Ptk. 6. §-ára alapított másodlagos kereseti kérelmét illetően rámutatott, hogy egy szakértelemmel rendelkező szervnél a gondatlanság eleve fogalmilag kizárt, különösen annak fényében, hogy milyen hierarchikus rendszerben születik meg egy határozat vagy más írásbeli dokumentum. A tájékoztató levél kifejezett szándékosságra utal, hiszen annak alapján nyilatkozattételre, döntésre hívták fel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mert a döntés alapjául szolgáló tények, és azok bizonyítékai a peranyag részét képezik, és ezek alapján a bíróság döntése megalapozott volt. Nem vitatta, hogy a "x" megkeresésben hibás adat szerepelt, de a hivatalos E200 nyomtatvány már helyes tartalmú volt. Előadta, hogy az ügyintéző 2007. január 11. napján nem adott téves tájékoztatást, hanem a rendelkezésre álló adatok alapján tájékoztatott. Nem lehetett birtokában még annak az adatnak, hogy a "x" hatóság egy évvel kevesebb szolgálati időt igazol.

A fellebbezés folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülbírált (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2008. november 6. napján meghozott 11. M. 2254/2008/3. számú ítélete folytán azt kiindulópontnak kell tekinteni, hogy az alperes az előrehozott öregségi nyugdíj megállapításakor a törvényes mértékű csökkentést alkalmazta, vagyis a felperes 2007. április 12. napjával az általa megszerzett szolgálati idő figyelembevételével csak 24 %-os csökkentés mellett mehetett öregségi nyugdíjba.

A másodfokú bíróság a felperes követelését illetően rámutat, hogy közte és az alperes között közigazgatási jogviszony állt fenn azáltal, hogy 2007. január 9-én a felperes kérelmezte öregségi nyugdíja megállapítását. E kérelem előterjesztésétől kezdve az alperes minden intézkedése - beleértve a jelen perben jelentőssé vált

2007. január 11-i iratát - az államigazgatási eljárás része, és csak ennek keretében tehető vizsgálat tárgyává. Ha ez az irat jogszabálysértő volt, vizsgálható, hogy a Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdései szerinti feltételek az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség kapcsán fennállnak-e, de az esetben, ha nem volt jogsértő, akkor sem alkalmazható a Ptk. 6. §-a, mert a felek között közigazgatási jogviszony állt fenn.

A rendelkezésre álló adatok szerint (bár erre a különböző peres iratokban eltérés mutatkozik) a felperes 2007. január 9. napján kérte öregségi nyugdíja megállapítását. Ekkor nyilvánvalóan csatolta az e tárgyban rendelkezésére álló iratokat, így a kérelmére 2004. október 8. napján meghozott szolgálati időt megállapító határozatot és az azt megalapozó iratokat, így az 19...-es években történt "x"iai alkalmazását igazoló iratot, hiszen a szolgálati idő kezdetét ennek alapulvételével határozták meg. Amikor az alperes 2007. január 11. napján a kifogásolt tájékoztatást adta, azt csak a felperes által benyújtott iratok alapján tehette meg. A felperes a per során nem határozta meg, hogy az általa 2007. január 9. napján rendelkezésre bocsátott adatok alapján miért lett volna téves és így jogsértő az alperes tájékoztatása. A felperes 2007. január 9. napján egy közigazgatási eljárást kezdeményezett, melynek keretében az alperesnek felperes által sem vitássá tetten meg kellett keresnie a "x"iai társszervét. A külföldi megkeresés viszont azzal az eredménnyel járt, hogy a korábban ismeretekhez képest a felperesnek mintegy egy évvel rövidebb szolgálati ideje lett. Ez önmagában indokolja a csökkentés mértékének változását, melyről az alperes 2007. január 11. napján még nem tudhatott. Ezért az alperes jogellenes magatartást, de különösen a kártérítési felelősség megállapításához szükséges felróható magatartást nem tanúsított. Az alperes az előtte folyó eljárás megkezdésétől számított második napon még nem lehetett tudatában annak, hogy a felperes által benyújtott iratok tartalmával szemben, a felperes "x"iai elismert munkaviszonya mintegy egy évvel rövidebb lesz. Erre az ismeretre nem hat ki, hogy a későbbi megkeresésben a születési évben elírást történt, mert ennek a szolgálati idő megállapításakor nem volt jelentősége, illetve az elírás a felperes által kárt okozónak minősített tájékoztatást után teljesített megkeresésben volt. A másodfokú bíróság megítélése szerint a kár miben léte sem kellően alátámasztott, hiszen a felperes javára olyan összegű nyugdíjat állapított meg az alperes, amelyre a nyugdíj megállapításához igazolt szolgálati idő és átlagkereset alapján jogosultságot szerzett. A felperes által igényelt különbözettel emelt összegű nyugdíjhoz a felperesnek még további szolgálati időt kellett volna szerezni, vagyis az általa járadékjelleggel kért kártérítés valójában olyan követelés alapján lett kalkulálva, ami a felperest a konkrét helyzetre vetítve nem illette volna meg.

A másodfokú bíróság ítélete a Pp. 253. § (2) bekezdésén alapult.

A másodfokú eljárásban a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles a le nem rótt fellebbezési illetéket megfizetni (illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés).

, 2010. december 9.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró
A kiadmány hiteléül:

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró